

атрымаюць ад рэалізацыі пелет да \$ 17-18 млн. Штогод.

Абапіраючыся на вышэйсказанае, можна зрабіць выснову, што дзякуючы такім якасцям, як экалагічная бяспека, каэфіцыент карыснага дзеяння, наяўнасць сыравіннай базы, - для Рэспублікі Беларусь прымальная мадэль імпартазамяшчэння энерганосьбітаў з упорам на адначасовае напаўненне ўнутранага рынку імпартазамяшчальным таварам і развіццё экспарту дадзенага тавару на знешнія рынкі.

За параўнальна кароткі тэрмін у рэспубліцы асвоена вытворчасць прадукцыі, якая не вырабляемай і ня ужыўной раней у краіне, пашыраны вытворчыя магутнасці перапрацоўчы прадпрыемстваў, узведзены новыя вытворчыя пляцоўкі. Для далейшага развіцця імпортозамещения энерганосьбітаў у Рэспубліцы Беларусь, неабходна ўлічыць шэраг негатыўных фактараў: недахоп уласных грашовых сродкаў у прадпрыемстваў-вытворцаў, недахоп фінансавай падтрымкі з боку дзяржавы, высокі кошт новаўвядзенняў, недахоп кваліфікаванага персаналу, высокі эканамічны рызыка пры выхадзе на рынак з новай прадукцыяй.

Літаратура:

1. Шебаров А. И. Методология организации управления инновационно-ориентированным развитием промышленных предприятий. Автореферат дисс... д.э.н. 08.00.05. М., 2012.

2. Жакевич А. Г. Анализ современного состояния и основных тенденций функционирования промышленности региона Взаимодействие науки и бизнеса: сборник научных статей по материалам международной научно-практической конференции. Лаборатория прикладных экономических исследований им. Кейнса, 2015. С. 42-45.

ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ ТА СТРУКТУРИ ПОНЯТТЯ «ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА»

Болтенкова К.В.

*Науковий керівник: Довбня С.Б., д.е.н, професор
Національна Металургійна академія України*

Вагомим чинником ефективного функціонування та успішного розвитку підприємств за мінливих умов господарювання є наявність економічного потенціалу та ефективно його використання. Сучасні умови господарювання підприємств вимагають дослідження проблеми оцінки, аналізу та підвищення їх економічного потенціалу. Актуальність теми дослідження зумовлена загостренням існуючих енергосировинних проблем та дефіцитом наявних ресурсів у всьому світі. Розв'язання проблеми оптимальної структури потенціалу, мобільності його складових, ефективності їх використання дадуть змогу суб'єктам господарювання не тільки пристосуватись до відповідних умов господарювання, а й здійснювати прибуткову діяльність та сприяти подальшому розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій щодо розуміння поняття «економічний потенціал» дав змогу зауважити, що на сьогодні не існує єдиного підходу до визначення його суті та складових. Дослідженням поняття «економічний потенціал» займається досить значна частина науковців: Асаул А., Войнаренко М., Волкова О., Герасимчук В., Живолуга О., Ковальов В., Котлер Ф., Лапін Е., Лепьохін О., Макаренко О., Осипов П., Рзаєва Т., Русинов Ф., Скоробагата Л., Шевчук О. та ін.

Проведене дослідження літературних джерел [1, с. 19; 2, с. 91–95; 3, с. 174–175; 4, с. 6–7] дозволило визначити багатогранність розуміння сутності поняття «економічний потенціал». Економічний потенціал як категорія досліджується на макро- та мікрорівнях. Більшість вчених вивчають економічний потенціал на рівні держави, хоча деякі науковці розглядають економічний потенціал підприємства, трактуючи його як окрему систему [5], або як один з видів чи елементів структури потенціалу. Спільним недоліком зазначених трактувань слід визначити відсутність безпосереднього зв'язку потенціалу з ефективністю та результативністю діяльності суб'єктів господарювання, галузі тощо. На нашу думку, поняття економічного потенціалу підприємства доцільно розглядати в комплексі, ґрунтуючись на ресурсно-результативному підході до його економічної суті. Таке розуміння дасть можливість дослідити сутність економічного потенціалу підприємства, що спирається на рівень його конкурентоспроможності, ділової активності, економічної безпеки тощо [6].

Спираючись на сучасні наукові погляди щодо природи виникнення та існування підприємств, потенціал підприємства розглядають як можливості системи його ресурсів, здатностей і компетенції створювати цінність для зацікавлених сторін [4].

Отже, в усіх трактуваннях терміну «потенціал підприємства» його сутність нерозривно пов'язана з ресурсами та можливостями. Втілення підприємством можливостей у дійсність з використанням ресурсів перетворюється на набуття економічних вигод. Дослідження потенціалу підприємства як складного економічного явища неможливе без вивчення його внутрішньої будови. Важливе значення має його елементний склад та характер зв'язків між його елементами. Для характеристики внутрішньої будови, відображення певного взаємозв'язку складових частин цілого використовується поняття структури, тому майже кожне дослідження потенціалу підприємства торкається його структуризації.

Структура економічного потенціалу підприємства складається з наступних компонентів: трудовий потенціал (кадровий, інтелектуальний та підприємницький); виробничий потенціал (технічний, технологічний, природно-ресурсний, інвестиційний та потенціал матеріальних активів); інноваційний потенціал; організаційно-управлінський потенціал.

Слід зазначити, що в економічній літературі навколо поняття «економічний потенціал підприємства» розгортається активна дискусія. Існує наукова думка, згідно з якою економічний потенціал підприємства є ширшим

поняттям, ніж потенціал підприємства. Основним елементом, що визначає величину і умови зростання економічного потенціалу, є потенціал підприємства, який є частиною економічного потенціалу і відрізняється від останнього тим, що в його структуру не входять економічні зв'язки, які повністю належать до виробничих зв'язків первинних ланок промисловості і розглядається як сукупні можливості максимально можливого обсягу виробництва матеріальних благ і послуг в умовах, які забезпечують найефективніше використання за часом і продуктивністю наявних економічних ресурсів. За такого трактування поняття «економічний потенціал» стосовно окремого підприємства характеризує не стільки виробничі можливості (виробничу потужність), скільки інтегральні здібності підприємства максимально задовольняти потреби споживачів і враховувати інтереси держави, оптимально використовуючи наявні економічні ресурси.

Але нам імпонує думка тих науковців, які розглядають підприємство як відкриту систему, а економічна складова його діяльності є основною і виступає головним об'єктом управління й аналізу. З цих позицій, на нашу думку, категорію «економічний потенціал підприємства» слід вважати тотожною категорії «потенціал підприємства». Кожне підприємство, як складна економічна система, володіє потенціалом, який можна сформулювати, проаналізувати, оцінити та управляти ним. Необхідно вміло використовувати потенціал підприємства як з метою збереження своїх позицій на ринку, так і для розвитку в майбутньому.

Проведене теоретичне дослідження дозволило зробити висновок, що в умовах обмеженості ресурсів, яке ми спостерігаємо в усьому світі, саме ресурсно-результативний підхід до визначення сутності поняття «економічний потенціал підприємства» має стати ключовим у подальших наукових дослідженнях. Крім того, на нашу думку, підвищення потенціалу підприємства веде до зростання його економічної безпеки. З цих позицій в подальших дослідженнях також слід приділити увагу можливому використанню показника економічного потенціалу як інтегрального критерію економічної безпеки підприємства.

Література:

1. Економічний потенціал підприємства: обліково-статистичний та інформаційно-технологічний контекст : монографія / за ред. О. Г. Осауленка. К. : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2010. 223 с.
2. Железняк В. В. Аналіз існуючих підходів до розуміння сутності економічного потенціалу в контексті дослідження розвитку поглядів сучасних науковців на цю категорію. *Держава та регіони*. 2009. № 6. С. 91–95.
3. Загорна Т. О. Економічна діагностика : навч. посібник. К. : Центр навч. л-ри, 2007. 400 с.
4. Краснокутська Н. С. Потенціал торговельного підприємства: теорія та методологія дослідження: монографія. Харків: Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі, 2010. 247 с.

5. Лапин Е. В. Экономический потенциал предприятий промышленности: формирование, оценка, управление. дис. ... д-ра экон. наук : 08.07.01. Лапин Евгений Васильевич. Сумы, 2006. 432 с.

6. Рзаев Г. I. Економічний потенціал підприємства та теоретичне обґрунтування напрямів його оцінки. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2014. № 3(3). С. 145-149.

ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Водолазька А.О.

*Науковий керівник: Кудрявцева О.В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Актуальність обраної теми обумовлена важливістю розуміння функціонування підприємства як логістичної системи, яка має свій набір елементів і унікальних зв'язків між ними, а також між системою і її оточенням. Система, як цілісний організм потребує організованому управлінні, щоб досягати поставлені перед нею цілі, і щоб результати її діяльності відповідали стандартам якості.

Сьогодні підприємства, які використовують інноваційні технології не пристосовані до вітчизняної економіки, перебувають не в кращому стані. За таких обставин необхідним є пошук способів і засобів підвищення їх стійкості. Одним з таких способів є активізація логістичної діяльності підприємств, основною базою якої виступає потенціал логістики.

Серед важливих складових логістичного потенціалу є логістичний менеджмент, який має приховані резерви в розвитку підприємств. Дослідження логістичного потенціалу за допомогою теоретико-методичних положень пов'язаних з його оцінкою, дає основу вироблення стратегії розвитку підприємства [1].

Однією з сучасних базових управлінських технологій є логістика. У вузькому розумінні поняття логістика включає організацію, планування і управління транспортними, постачальницькими, складськими операціями і різними комунікаціями компанії. Проте в широкому сенсі під логістикою розуміється організація взаємодії і спільне планування різнорідних за своєю природою господарських процесів і систем [2].

Логістика є наукою про управління і оптимізації матеріальних і супутніх їм потоків, інформаційних, фінансових, сервісних в мікро-, мезо- або макроекономічних системах [1].

Логістична діяльність в системі менеджменту розкривається через дослідження основних об'єктів управління в логістиці, якими виступають різні потоки. Матеріальний потік, як об'єкт управління логістикою в системі маркетингу, являє собою, по-перше, продукцію, різні вироби, товарно-матеріальні цінності, що розглядаються в процесі додатки до них різних логістичних операцій і віднесена до певного інтервалу часу.